

tem oziru čisto osamljeni in kot takim nam ni mogoče v tem pogledu kaj vspešnega doseči. Sploh so se pa nemški učitelji pri zadnjem zborovanju v Dunajskem Novem mestu izjavili zoper podržavljenje ljudske šole.

V zmislu sklepa glavne skupščine se je naročilo odborniku gospodu Bergincu, da sestavi prošnjo zaradi prepovedi goriškega deželnega šolskega sveta, da učitelji ne smejo opravljati službe občinskega tajništva. Ker pa došla prošnja ni povsem ugajala, je sestavil direktorij novo pritožbo, ki se je potem deželnega šolskega sveta goriškega uložila naravnost na visoko c. kr. učno ministerstvo. Prošnja se je ponatisnila v društvenem glasilu — in je torej skupščini znana. Dasi posrednje — je vendar imela uloga povoljen uspeh.

Na banko „Slavijo“ se je uložila prošnja za odstotke od onih učiteljev, kateri so pri njej na življenje zavarovani. Na to ulogo ni bilo še nikake rešitve. Gosp. zavezin predsednik se je pooblastil, da se osebno obrne do banke „Slavije“, kajti tu gre za lepo svoto.

V svrhu ustanovitve društva „Samopomoč“ za slovensko učiteljstvo, je stopil direktorij v dogovor s štajarskim društvom „Selbsthilfe“, ki je poslalo svoja pravila in razne tiskovine v pogled. Direktorij se je o tem večkrat posvetoval in je prišel do prepričanja, da v področju „Zaveze“ ni mogoče ustanoviti takega društva, pač pa kot samostojno društvo, ki bi lahko mnogo vspešneje delovalo. „Zaveza“ ima že zdaj toliko dela, da ga je jedva mogoče zmagovati. Letos imamo čez 300 opravih števil pri „Zavezi“ in to pomeni že nekaj. Sploh pa bi ob tej priložnosti opozoril slavno skupščino, da se z raznimi, dostikrat neizpeljivimi predlogi, ne nalaga prihodnjemu direktoriju preveč dela, ampak da se čast. gospoda omeji na najnujnejše in najpotrebnejše.

Na izjavo udanosti, katero je „Zaveza“ ob priliki glavne skupščine v Opatiji javila Nj. Veličanstvu presvetlemu cesarju, došla je Najvišja zahvala potom slav. c. kr. okrajnega glavarstva v Voloskem (z dne 28. kimovca 1896).

Urednik gosp. Gabršček naznanil je „Zavezi“, da bi rad sam izdal „Volarič-eve pesmi“, naj torej „Zaveza“ to njemu odstopi. To se je gosp. Gabrščeku dovolilo s pristavkom, da se — z ozirom na to, da je to stvar „Zaveza“ sklenila — skladbe tiskajo pod firmo „Zaveze“.

(Dajje prih.)

## Naši dopisi.

**Iz Ljubljane.** Okrajna učiteljska konferencija slovenskih in slovensko-nemških ljudskih šol v Ljubljani se je vršila dne 12. mal. srpana t. l. ob 8. uri dopoldne v telovadnici L. mestne deške petrazrednice.

Predsednik konferencije, c. kr. okrajni šolski nadzornik g. prof. Fr. Levcec otvori zborovanje ter pozdravi zbrano učiteljstvo in navzoče goste: županovega namestnika v c. kr. mestnem šolskem svetu, preblag. g. mestnega svetnika Vončina, in člana c. kr. mestnega šolskega sveta: vis. čast. g. kanonika Zamejca in g. ravnatelja Šubica; svojim namestnikom pa imenuje šolskega voditelja g. J. Maierja. G. mestni svetnik Vončina naznani, da se g. župan kot predsednik c. kr. mestnega šolskega sveta ni mogel udeležiti današnje konferencije, kakor je želel, zato pozdravi on v njegovem imenu zbrano učiteljstvo, izreče g. predsedniku zahvalo na prijaznem pozdravu ter želi, da bi bili uspehi in razvoj mestnega šolstva tudi v prihodnje tako izvrstni, kot so bili dosedaj.

V zapisnikarja si izvoli potem konferencija gđc. M. Prosenec in g. Režeka, za overovatelja današnjega zapisnika pa imenuje predsednik gospoda učitelja Keclja in Janežiča.

Za tem sledé predsednikova naznanila. Najprej konstatuje sklepčnost današnje konferencije ter prebere potem najvažnejše ukaze in odredbe, ki so jih izdala razna šolska oblastva. Gledé nastanitve javnih slovenskih ljudskih šol tekoče leto ni nastopila nobena prememba. Mestna dekliska osemrazrednica je še vedno zunaj svojega okolisa — na Vrtači. A pričakovati je, da se za njo namesto sedanje redute vsaj v dveh letih sezida lepo in moderno šolsko poslopje, ker je mestni magistrat reduto že kupil in razpisal ponudbe za dotični stavbenški načrt. Toda mestna občina bode komaj spravila deklisko šolo pod streho, ko nastane že nujna potreba, da se sezida nova (III.) deška ljudska šola. Vsled inkorporacije Vodmata se bode že prihodnje leto število šolskih otrok tako pomnožilo, da bode I. mestna deška petrazrednica napolnjena z njimi do zadnjega kotička. Ker pa izkušnja uči, da število šoloobveznih otrok poskoči z vsakim letom, bode mestni občini postaviti prav v kratkem še jedno deško ljudsko šolo, deklisce vzhodnega mestnega dela pa oddati Lichtenthurnovemu zavodu, ki namerava sčasoma odpreti v novem šolskem posloppju deklisko osemrazrednico. Decentralizacija je potrebna, ker ni v interesu ne pouka in discipline, ne zdravstva, ne prebivalcev, ako se preveč otrok nagromadi v jedno šolo. Število ljudsko-šolskih razredov se je letos pomnožilo za dva: odprl se je II. b razred na I. mestni deški petrazrednici in V. razred v Lichtenthurnovem zavodu. Število vseh razredov v njegovem nadzorovalnem okraju znaša 66 s 76 učitelji in učiteljicami. Ako pa vzamemo v poštev še šolske vrte, šolske delarne in obrtne pripravljavnice, dobimo 77 razredov in 90 učiteljev in učiteljice. Slovensko šolstvo v našem mestu se tedaj jako bujno razvija in ne mine leto, da bi se ne odprla po 2 ali po 3 novi razredi. Pri osebnih premembah omenja odpoved gđc. Marije Wessner, ki je bila imenovana za nadzorovalno damo na novoustanovljeni mestni višji dekliski šoli, ter v interesu ljudskega šolstva in dekliske vzgoje obžaluje izstop te v vsakem oziru vzgledne učiteljice, dasi ga veseli, da je gđc. W. dobila svojim zmožnostim primernejši in važnejši delokrog. Nadomestovala jo je pomožna učiteljica gđc. M. Prosenec; namesto gđc. Ane Jereb, ki je dobila stalno službo v Žuzemberku, je vstopila pom. učiteljica gđc. V. Merk; na I. mestni deški petrazrednici je vstopil pomožni učitelj g. H. Petras; v Marijanišču je vstopila izprašana učiteljica S. Danila Šah in v Lichtenthurnovem zavodu S. Osana Amon.

Potem prestopi g. nadzornik k svojim opazkam. Ob skromno odmerjenem času, ki je nadzorniku za slovenske ljudske šole v Ljubljani na razpolaganje, mu tudi letos ni bilo možno vseh predmetov intenzivno nadzorovati; zato je letos z veliko pažnjo zasledoval posebno dva predmeta: pisanje in risanje. Pri pisanju je opazil, da razni učitelji ne samo na raznih zavodih, ampak celo na jedni in isti šoli pišejo različne oblike posameznih črk. Res je, da vsak človek kaže v svoji pisavi nekaj značilnega, individualnega, toda glavne poteze, glavne oblike posameznim črkam bi morale biti v slovenski in nemški pisavi vedno iste. Ta raznovrstnost, ta individualnost v oblikah, ki dela otrokom velike sitnosti, ako menjajo učitelja ali prestopijo iz jedne šole v drugo,

se bode morala odpraviti na vsak način. Odpravila pa bi se najlože s tem, da bi visoki c. kr. deželni šolski svet izdal za vso deželo obligatorične normalne oblike za slovensko kakor za nemško kurentno pisavo, kakor je to storil že moravski deželni šolski svet. Ali pa, da vsaj za svoj okraj dobimo takšen normalen alfabet. Tak predlog je stavilo že kranjsko učiteljsko društvo l. 1892. do c. kr. okrajnega šolskega sveta in okrajna učiteljska konferenca v Mariboru.\*) Lepo pisanje je dalje odvisno od metodičnega postopanja; zato naj se učenci pri vsaki lepopisni uri — tudi v višjih razredih pri težjih črkah — na šolski deski opozoré na bistvene sestavine posameznih črk, poleg tega pa skrbno opravlja tudi individualno korekturo. Pozornost učencev in dobra disciplina se vzdržuje tudi s taktiranjem in menjavanjem vaj pri pisanju. Zlasti v nižjih razredih se s to metodo dosežejo lepi uspehi, a tudi v višjih je ni popolnoma zametati, ker prisili celó največje lenuhe, da pišejo z drugimi vred. Ovira pa lepo pisanje tudi to, da otroci napačno drže peresa. Učiteljstvo naj torej pazi, da otroci ne bodo držali peres krčevito s čudno sključenimi prsti, pa tudi, da bodo pravilno sedeli, a ne z nosom pisali. K lepopisju spada tudi pisanje številok, a ne v številnem, ampak v genetičnem redu. Prične naj se z 0, 6, 9, potem 1, 4, 7 in konča z 2, 3, 5, 8. Potem bodo otroci tudi pri računstvu pisali lepše številke. (Konec prih.)

**Z Notranjskega.** Naša cesarska pesem je jako krasna in veličastna, a vendar pri vsem tem nekaterim „gospodom“ ne ugaja. Blizu velike in svetovno znane luže so ob sklepu preteklega šolskega leta otroci zapeli po zahvalni pesmi tudi cesarsko, kar je pa ondodnemu „gospodu“ tako zoprno po ušesih brnelo, da je stopil iz zakristije ter z velikim zvonom pred altarjem tako neusmiljeno napletal, da bi bili verniki in šolska mladež kmalu oglušeli. — Ta ne baš lojalni čin se je sicer naznanil pristojni oblasti, a zgodilo se „gospodu“ najbrž ne bode nič, ker so ljudje te vrste nedotakljivi. Vederemo!

## Vestnik.

**Cesar Franc Jožefova ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem:** Gospod Korbar Avgust, nadučitelj v Št. Vidu na Cerknico, 1-80 gld.

**Učiteljski konvikt:** Učiteljstvo ljubljanske okolice zložilo v dan okr. učit. konferencije 20 K. (Ta svota, katero nam je izročil g. Črnogoj, je po naši krivdi izostala v zadnji številki. Uredn.) G. Josip Pintar, učitelj v Tunjicah, na knj. kr. podr. št. 115. prodal znamk za 4-80 K. Učitelji-reservisti 17. polka, 15. stotnije so pristradali pri „menazi“ 200 h. G. A. Pire, učitelj v Borovnici, prodal znamk na knj. kr. podr. št. 243 za 10 K. G. Korbar Avgust, nadučitelj v Št. Vidu nad Cerknico, prodal znamk na knj. kr. podr. št. ? za 16 K. G. M. D. kot dobiček taroka 2-20 K. Čisti dohodek „akademije“ abiturijentov obeh c. kr. ljubljanskih učiteljskih 20 K.; (v zadnji številki je pa bilo izkazanih 80 K, torej so darovali skupaj 100 K.)

**Imenovanje.** Minister za nauk in bogočastje je imenoval gosp. Iv. Nekermana, dosedanjega začasnega voditelja na c. kr. pripravnici na Proseku, definitivnim voditeljem istemu zavodu. Č. g. Rok Merčun, semeniški podvodja, je imenovan katehetom na ljubljanskih mestnih šolah.

**Kratko slovnico ruskega jezika in ročni rusko-slovenski slovar** bode izdal g. Gabršček v Gorici. Sestavil je knjigo, ki bode obsegala blizu 500 strani, g. prof. M. Hostnik. Iz srca nas veseli, da pride ta knjiga na svetlo, kajti nič več ni dvoma, da bode ruski jezik občevalni jezik izobraženih Slovanov v prihodnjem stoletju, ruska literatura pa nudi že sedaj najkrasnejših plodov uma. Stala bode ta nova knjiga le okoli dveh goldinarjev in naročila že sprejemlje „Goriška tiskarna“. Hostnikovo delo je izvrstno, ker so pravila v slovnici kratka in točna in imajo ruske besede zaznamovan naglas. Slovenec, ki se je učil ruski, ve dobro, da naglas dela več težave, kot ruska slova in slovnici pravila.

\*) Tudi okrajna učiteljska konferenca za ljubljansko okolico l. 1877. Pis.